

Yttrande
2021-03-30

(Miljöpartiet, Vänsterpartiet)

Ärende nr 2.2.7

Yttrande angående hemställan till kommunstyrelsen från socialnämnd Sydväst om utökat kommunbidrag

Socialnämnd sydväst har hemställt om ett utökat kommunbidrag om 62 mnkr för att hantera underskottet som de borgerliga partiernas budget har orsakat. Anledningen till underskottet kan härledas till olika delar. En del av underskottet beror på att resursfördelningsmodellen inte hann uppdateras till förra årets budgetprocess. Dessutom valde de borgerliga partierna att ge en för låg kompensation för index och befolkningsuppräknig. Därför har nu tre av fyra socialnämnder stora ekonomiska problem. Vi rödgrönrosa har tidigare föreslagit att socialnämnderna ska bli kompenserade för de borgerliga partiernas nedskärningar. Vi ser att de borgerliga partierna tillsammans med Socialdemokraterna har hörsammat vårt förslag. Vi finansierar hemställan i vårt yrkande i ärende 2.1.17, KS 2021-03-31

Yrkande
Särskilt Yttrande
2021-03-31

M, L, C, S
KD

Yrkande angående – Hemställan till kommunstyrelsen från socialnämnd Sydväst om utökat kommunbidrag

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Avslå hemställan.

Yrkande

Socialnämnd Sydväst har inkommit med en hemställan om utökat kommunbidrag med 62 mnkr för år 2021. I sin hemställan lyfter nämnden att en utökning av nämndens ram ger förutsättningar för att nämnden ska fullgöra sitt uppdrag. Alliansen och Socialdemokraterna har gemensamt lagt ett förslag om hur de nya ofördelade skattemedlen, enligt den nya skatteprognosen från SKR, ska fördelas för att stärka stadens verksamheter och kommuninvånarnas välfärd under 2021. I förslaget tilldelas socialnämnd Sydväst 70 mnkr för år 2021 för att kunna stärka sin verksamhet. Vi ser därav att hemställan kommer att omhändertas, i enlighet med det förslag som Alliansen och Socialdemokraterna har lagt fram.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-02

Diarienummer 0383/21

Handläggare

Peter Westlund

Telefon:031-368 03 00

E-post: peter.westlund@stadshuset.goteborg.se

Hemställan till kommunstyrelsen från socialnämnd Sydväst om utökat kommunbidrag

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande, hemställan från socialnämnd Sydväst om utökat kommunbidrag med 62 mnkr för år 2021 för beslut av kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Socialnämnd Sydväst beslutade 2021-01 27 § 26 i enlighet med yrkande från M, L, C, S, V, D, MP, SD, att enhälligt hemställa till kommunstyrelsen om utökning av nämndens kommunbidrag för 2021 med 62 mnkr.

Enligt nämnden innebär tilldelad budgetram att kortsiktiga kostnadssänkningar behöver genomföras i kärnverksamheterna, vilket riskerar ge stora negativa konsekvenser för invånare, verksamheter och medarbetare.

Genom en utökning av nämndens ram med 62 mnkr ser nämnden det som möjligt att fullgöra sitt uppdrag i enlighet med stadens budget.

I budgetförutsättningarna för 2021-2023 gjordes en teknisk fördelning av stadsdelsnämndernas och social resursnämnds kommunbidrag 2020 till nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård och omsorgsnämnden samt de fyra socialnämnderna.

Fördelningen utgick från nettokostnaden 2019 för de olika verksamhetsområden som de nya nämnderna fick ansvar för. Resurser för individ och familjeomsorg samt kultur och fritidsverksamhet fördelades till de fyra socialnämnderna enligt delmodeller i den tidigare resursfördelningsmodellen till stadsdelsnämnderna.

I budgetförutsättningarna för 2021-2023 beskrev stadsledningskontoret att det för 2019 fanns en avsevärd skillnad mellan delmodellen för individ och familjeomsorg i den tidigare resursfördelningsmodellen och kostnadsnivån för socialnämnd Sydväst.

Det är i nuläget inte möjligt att avgöra om den ekonomiska obalansen beror på en för hög kostnadsnivå eller en för låg ramtilldelning i förhållande till befolkningens objektiva behov. Stadsledningskontoret kommer att återkomma i frågan när uppdraget att ta fram en ny resursfördelningsmodell för socialnämnderna redovisas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Med tanke på att det fortfarande är tidigt på året och den osäkra ekonomiska situationen, är det ytterst osäkert om ett utökat kommunbidrag till socialnämnd Sydväst rymms inom stadens budget inom ramen för en god ekonomisk hushållning.

Ett eventuellt underskott för socialnämnd sydväst som överstiger en halv procent av nämndens kommunbidrag, måste mötas av ett motsvarande överskott kommuncentralt eller av annan nämnd, för att rymmas inom stadens budget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Beroende på vilka beslut nämnden fattar med anledning av den ekonomiska obalansen kan det få negativa effekter för de invånare som får insatser från nämnden. I vilken utsträckning det kommer att ske och vilka grupper som kommer att påverkas beror på vilka beslut nämnden fattar.

Om nämnden fattar beslut som leder till en mer effektiv handläggning och till mer effektiva insatser behöver det inte leda till några negativa effekter för invånarna.

Det är inte heller klarlagt om nämnden idag ger insatser i samma utsträckning och på samma nivå som övriga socialnämnder eller om det idag sker på en högre och mer generös nivå. Detta har betydelse vid värdering av konsekvenserna utifrån ett likvärdighets perspektiv.

Bilaga

Socialnämnd Sydväst protokollsutdrag 2021-01-27 §26 samt yrkande från M, L, C, S, V, D, MP, SD

Ärendet

Socialnämnd Sydväst beslutade 2021-01 27 § 26 i enlighet med yrkande från M, L, C, S, V, D, MP, SD, att enhälligt hemställa till kommunstyrelsen om utökning av nämndens kommunbidrag för 2021 med 62 mnkr.

Beskrivning av ärendet

Till grund för nämndens beslut om att hemställa till kommunstyrelsen om utökat kommunbidrag med 62 mnkr 2021 ligger ett yrkande från samtliga partier som är representerade i nämnden.

I yrkandet beskrivs att tilldelad budgetram innebär att kortsiktiga kostnadssänkningar behöver genomföras i kärnverksamheterna, vilket enligt nämnden riskerar ge stora negativa konsekvenser för invånare, verksamheter och medarbetare. Nämnden bedömer också att den heller inte kan förstärka arbetet med trygghetsskapande åtgärder.

Genom en utökning av nämndens ram med 62 mnkr ser nämnden det som möjligt att fullgöra sitt uppdrag i enlighet med Stadens budget. Även med denna utökning krävs, enligt nämnden, anpassningar i alla nämndens budgetramar och ytterligare åtgärder kan krävas utifrån de negativa riskerna.

I budgetförutsättningarna för 2021-2023 gjordes en teknisk fördelning av stadsdelsnämndernas och social resursnämnds kommunbidrag 2020 till nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård och omsorgsnämnden samt de fyra socialnämnderna.

Fördelningen utgick från nettokostnaden 2019 för de olika verksamhetsområden som de nya nämnderna fick ansvar för, omräknat för de tillägg och justeringar som gjordes i 2020 års budget.

Till socialnämnderna fördelades i budgetförutsättningarna resurser motsvarande stadsdelsnämndernas och social resursnämnds nettokostnader för individ- och familjeomsorg, fritidsverksamhet samt allmän kulturverksamhet. För de delar där uppdraget var lika för socialnämnderna, fördelades resurserna mellan de fyra nämnderna enligt delmodeller i den tidigare resursfördelningsmodellen för stadsdelsnämnderna. Resurser för social resursnämnds boendeverksamhet fördelades till socialnämnd Sydväst och övriga stadengemensamma uppgifter till socialnämnd Centrum. Kommunbidraget för resursnämndsuppgifter inom individ- och familjeomsorg samt fritidsverksamhet fördelades utifrån till vilken stadsdel uppgiften hört och vilken socialnämnd som stadsdelen nu tillhörde.

Individ- och familjeomsorg exklusive försörjningsstöd

Fördelningen av resurser utgick från nettokostnaden 2019 uppräknat med index och befolkningsökning 2020 samt index 2021. Då nettokostnaden för individ- och familjeomsorgen minskade för stadsdelsnämnderna under 2020, innebär fördelningen 2021 ett utrymme för nettokostnadsökning med 4,4 procent totalt sett för socialnämnderna jämfört med 2020.

I budgetförutsättningarna för 2021-2023 beskrev stadsledningskontoret att det för 2019 fanns en avsevärd skillnad mellan delmodellen för individ och familjeomsorg i den tidigare resursfördelningsmodellen och kostnadsnivån för socialnämnd Sydväst. Skillnaden minskade under 2020 men är fortfarande betydande.

I budgetförutsättningarna angavs också att frågan ”om dessa skillnader beror på brister i resursfördelningsmodellen eller beror på skillnader i ambitionsnivå, effektivitet eller annat relaterat till arbetssätt, behöver utredas för att ge nämnderna så likvärdiga förutsättningar som möjligt inför kommande år. Inför budget 2022 bör stadsledningskontoret därför få i uppdrag att genomföra en sådan utredning och vid behov ta fram en ny modell för fördelning mellan de fyra regionala nämnderna.” I budget 2021 fick kommunstyrelsen ett sådant uppdrag som kommer att redovisas i budgetförutsättningarna för 2022.

Försörjningsstöd

I budgetförutsättningarna fördelades till socialnämnderna resurser för försörjningsstöd motsvarande 2019 års nettokostnad. Denna nivå överensstämde ganska väl med den aktuella kostnadsnivån under våren 2020. I budgetförutsättningarna angavs också att det fanns stor risk att kostnaderna skulle öka under 2021 på grund av den ökade arbetslösheten som skett och förväntades ske som en effekt av pandemin. I budget 2021 har det avsatts 100 mnkr för beredskap för ökade kostnader för försörjningsstödet.

Fritidsverksamhet samt allmän kulturverksamhet

Resurser för fritidsverksamhet samt allmän kulturverksamhet har fördelats till socialnämnderna enligt tidigare resursfördelningsmodell till stadsdelsnämnderna, justerat för att kulturskolan från och med 2021 har överförs till grundskolenämnden.

Verksamheten är frivillig för kommunerna och kan därför anpassas utifrån ambitionsnivå. Samtidigt bedöms fritidsverksamheten vara en viktig förebyggande insats som kan minska behovet av insatser inom individ- och familjeomsorgen.

Kommungemensamma uppgifter och resursnämndsuppgifter.

I budgetförutsättningarna 2021-2023 föreslogs att social resursnämnds uppgifter för boendeverksamheten skulle tillföras socialnämnd Sydväst och övriga stadengemensamma uppgifter socialnämnd Centrum. Till socialnämnd Sydväst fördes också resurser motsvarande Askim-Frölunda-Högsbos resursnämndsuppgift Ungdomars fritid. Motsvarande resursnämndsuppgifter fanns även för Angered, Östra Göteborg, Majorna-Linné och Lundby och fördelades utifrån det till övriga socialnämnder.

Boendeverksamheten i social resursnämnd redovisades 2019 ett negativt resultat på 7 mnkr som 2020 hade ökat till -19 mnkr. Orsaken till ökningen var främst stadsdelsnämndernas minskade köp av akutboende och boende med boendecoaching, vilket medförde en överkapacitet inom boendeverksamheten. Även om socialnämnd Sydväst har tillförts del av social resursnämnds förvaltningsgemensamma överskott, utgör i nuläget boendeverksamheten en ekonomisk belastning för socialnämnd Sydväst.

Stadsledningskontorets bedömning

Den ekonomiska obalans som socialnämnd Sydväst redovisar i sin hemställan om utökat kommunbidrag utgörs enligt stadsledningskontorets bedömning av en skillnad mellan nämndens kostnadsnivå och den tilldelade kommunbidragsramen avseende individ och familjeomsorg exklusive försörjningsstöd.

Det är i nuläget inte möjligt att avgöra om den ekonomiska obalansen beror på en för hög kostnadsnivå eller en för låg ramtilldelning i förhållande till befolkningens objektiva behov. Stadsledningskontoret kommer att återkomma i frågan när uppdraget att ta fram en ny resursfördelningsmodell för socialnämnderna redovisas.

Oavsett orsaken bedömer stadsledningskontoret att nämnden har små möjligheter att redan i år nå en ekonomi i balans. Frågan om utökat kommunbidrag 2021 eller alternativt ett tillfälligt undantag från Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning överlämnas till kommunstyrelsen och i förekommande fall kommunfullmäktige för ställningstagande.

Även den boendeverksamhet som tillförts nämnden från social resursnämnd utgör, enligt kontorets bedömning, en ekonomisk risk för nämnden. Den ekonomiska obalans som uppkommit i boendeverksamheten som en följd av minskade köp från de tidigare stadsdelsnämnderna av boenden, har för socialnämnderna och för staden totalt inneburit minskade kostnader. För den nämnd som har produktionsansvaret innebär det däremot ett anpassningsbehov och ekonomiska risker. Det är för socialnämnderna viktigt att det finns en viss kapacitet att möta ett ökat behov och fluktuationer i behovet. Den totala kapaciteten och eventuella tomgångskostnader är därför en gemensam fråga för socialnämnderna och behöver lösas av dessa tillsammans.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Yrkande från SN Sydväst - Hemställan till kommunstyrelsen om utökat kommunbidrag

§ 26, N165-0003/21

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst beslutar enhälligt att hemställa till kommunstyrelsen om utökning av socialnämnd Sydvästs kommunbidrag för 2021 med 62 mnkr.
2. Socialnämnd Sydväst antecknar ett yttrande från FI till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Yrkande angående hemställan till kommunstyrelsen om utökat kommunbidrag har inkommit från M, L, C, S, V, D, MP och SD. Socialnämnden har att ta ställning till yrkandet.

Handling

Yrkande från M, L, C, S, V, D, MP och SD daterat den 27 januari 2021.

Yrkanden

Ordförande Lena Olinder (M) yrkar bifall till yrkandet från M, L, C, S, V, D, MP och SD.

Protokollsanteckning

Martin Jordö (FI) anmäler följande yttrande till protokollet:

Feministiskt initiativs ersättare i nämnden vill också att nämnden hemställer om utökat kommunbidrag. Hade ersättaren tjänstgjort hade vi inte skrivit in oss på yrkandet eller i votering stött det, utan lämnat ett likalydande yrkande.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-01-27

Vid protokollet

Sekreterare

Niklas Hall

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-01-27

Ordförande

Lena Olinder (M)

Justerande

Christian Larsson (V)

Förslag till beslut

Socialnämnd Sydväst beslutar att:

- hemställa till Kommunstyrelsen om utökning av Socialnämnd Sydvästs kommunbidrag för 2021 med 62 mnkr.

Yrkandet

Nämnden har en obalans på 68,8 mnkr inför 2021, vilket motsvarar drygt 10 procent av nämndens kommunbidrag. Riskerna överstiger 100 mnkr.

Anpassning av budgetramarna hanteras genom en generell ramminskning, borttagande av volymökningskompensation i avdelning Stadsområde, välfärd och fritid samt ett sammantaget anpassningskrav på 60 mnkr för avdelningarna Barn och Unga samt Vuxen och försörjningsstöd. Tilldelad budgetram för nämnden innebär att kortsiktiga kostnadssänkningar behöver genomföras i kärnverksamheterna, vilket riskerar ge stora negativa konsekvenser för invånare, verksamheter och medarbetare. Nämnden kan heller inte förstärka arbetet med trygghetsskapande åtgärder.

I samband med omorganisation av stadsdelsnämnderna till bl. a. socialnämnder har en tillfällig resursfördelningsmodell använts. Stadsledningskontoret arbetar för närvarande med modellen för att kunna presentera en ny resursfördelningsmodell för 2022.

Genom en utökning av nämndens ram med 62 mnkr ser nämnden det som möjligt att fullgöra sitt uppdrag i enlighet med Stadens budget. Även med denna utökning krävs dock Anpassningar i alla nämndens budgetramar och ytterligare åtgärder kan krävas utifrån de negativa riskerna.
